

Euroopa
Komisjon

Kodanikega peetavad dialoogid ja konsultatsioonid

Peamised järeldused

30. aprill 2019

Sisukord

Kodanike liit	4
Üleskutse tagada Euroopa kiire areng	7
1. Euroopa, mis kaitseb	10
2. Rändeprobleemidega tegelemine	11
3. Dünaamiline majandus	12
4. Võitlus kliimamuutuste vastu ja keskkonnakaitse	13
5. Väärtuste Euroopa.....	14
6. Noorema põlvkonna väljavaated	15
7. Euroopa positsiooni tugevdamine maailmas.....	16
Kodanike kaasamine ja poliitikakujundamine	17

„Euroopa on eelkõige kodanike liit.
Nad on meie projekti süda, hing ja liikumapanev
jõud.“

Jean-Claude Juncker, 11. detsember 2018

See aruanne põhineb tagasidel, mis on saadud sadadelt tuhandetelt kodanikelt ligikaudu 1600 kodanikega peetud dialoogi ja Euroopa tulevikku käsitleva veebipõhise konsultatsiooni raames.

Selle eesmärk on anda teavet EL 27 juhtide arutelu jaoks mitteametlikul kohtumisel Sibius. Kodanikelt saadud tagasisidet ja nendega suhtlemise käigus saadud teavet on võetud arvesse ka komisjoni panuses strateegilisse tegevuskavasse, mille juhid võtavad vastu 2019. aasta juunis (*Euroopa 2019. aasta mais: valmistumine ühtsemaks, tugevamaks ja demokraatlikumaks liiduks üha ebakindlamas maailmas*).

Kodanike liit

Kodanikega suhtlemine ning nende ootuste, murede ja mõtete kuulamine on olnud praeguse Euroopa Komisjoni koosseisu töö lahutamatu osa tema ametiaja algusest alates. Volinikele komisjoni ametiaja alguses edastatud tööülesannetes kutsuti neid otseselt üles näitama „poliitilist aktiivsust liikmesriikides ja dialoogides kodanikega, tutvustades neile meie ühiseid eesmärke, kuulates ära ideid ning kaasates sidusrühmi“. President Juncker tutvustas 1. märtsil 2017 **valget raamatut Euroopa tuleviku kohta**,¹ mis tähistas uue etapi algust. Valges raamatus pakuti välja senisest enam stsenaariume, kuidas liit saaks tulevikus areneda, julgustades seeläbi arutelu kogu Euroopas.

„See valge raamat peaks käivitama ausa ja laiapõhjalise arutelu kodanikega selle üle, kuidas Euroopa peaks lähiaastatel edasi minema. Euroopa Komisjon korraldab koos Euroopa Parlamendi ja asjast huvitatud liikmesriikidega eri riikide parlamentides, linnades ja piirkondades rea väitlusi Euroopa tuleviku üle. Sadade miljonite eurooplaste ideed ja otsusekindlus on meie edu alus.“

Alates Junckeri komisjoni ametiaja algusest on kodanikega peetud 1572 dialoogi² 583 kohas. Lisaks sellele algatas komisjon 9. mail 2018 veebipõhise konsultatsiooni Euroopa tuleviku kohta, mille küsimused koostati Euroopa mitmekesisust kajastaval kodanike foorumil.

Euroopa Komisjon on osalenud Euroopa Parlamendi korraldatud 20 kõrgetasemelisel arutelul riigijuhtidega, väljendanud heameelt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee suurprojektide üle³ ja aktiivselt toetanud liikmesriikide algatusel kodanikega peetavaid konsultatsioone. Kõik need algatused ja muude poliitiliste institutsioonide või kodanikuühiskonna korraldatud algatused täiendavad täielikult üksteist.

Komisjon tutvustas kodanikega peetavaid dialooge ja konsultatsioone käsitlevat eduaruannet⁴ Euroopa Ülemkogule 2018. aasta detsembris. Aruandes tehti kindlaks seitse peamist valdkonda, mille puhul on eurooplastel liidule suured ootused. See oli esimene kord, kui Euroopa Ülemkogu järeldustes tunnustati dialooge ja konsultatsioone ning seostati neid otseselt strateegilise tegevuskava koostamisega.

1. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/valge_raamat_euroopa_tuleviku_kohta_et.pdf

2. Kodanikega peetavad dialoogid on avalikud arutelud. Esimene neist toimus 27. septembril 2012 Hispaania sadamalinnas Cádizis, kus arutus osales selleaegne asepresident Viviane Reding. Seejärel on Euroopa Komisjon kodanikega peetavaid dialooge korraldanud 2013. aastast alates.

3 <https://cor.europa.eu/et/engage/Pages/Reflecting-on-Europe.aspx>

4. https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/eu-progress-report-consultations-111218_et.pdf

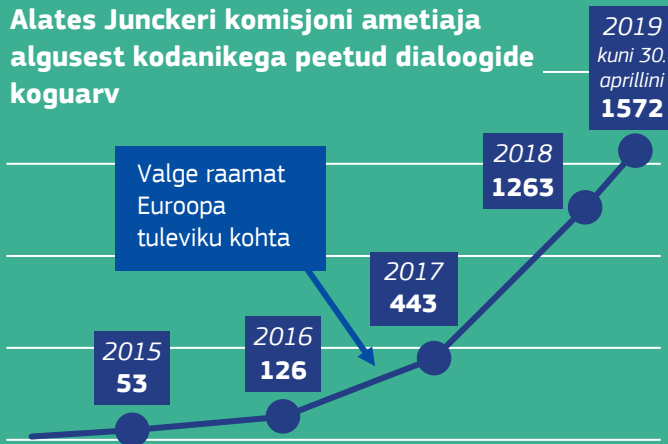
Valge raamat Euroopa tuleviku kohta

Valges raamatus, mida president Juncker tutvustas 1. märtsil 2017, esitati 27 liikmega liidu tuleviku viis võimalikku stsenaariumi. Need stsenaariumid ei olnud ettekirjutavad, ammendavad ega üksteist välistavad ja koostati, et anda ainekst ulatuslikuks aruteluks.

STSENAARIUMID	 „Samamoodi edasi“	 „Üksnes ühtne turg“	 „Kes tahavad rohkem, teevad rohkem“	 „Teeme vähem, aga paremini“	 „Teeme palju rohkem koos“
MIS SEE KAASA TOOB?	<p>EL 27 rakendab ja ajakohastab praegust reformikava. Prioriteete ajakohastatakse korrapäraselt, probleemidega tegeldakse siis, kui need esile kerkivad, uusi õigusakte koostatakse vastavalt olukorrale.</p>	<p>EL 27 üksnes süvendab ühtset turgu kõige olulisemates valdkondades.</p>	<p>EL 27 lubab liikmesriikidel, kes seda soovivad, konkreetsetes valdkondades rohkem koos tegutseda. Selle tulemusena lepivad liikmesriigid kokku konkreetsetes õiguslikus ja eelarvekorras, et omavahelist koostööd tihendada. Teised liikmesriigid võivad nendega hiljem liituda.</p>	<p>Kui valitseb üksmeel selles, et teatavaid prioriteetseid ülesandeid on parem lahendada koos, otsustab EL 27 koondada tähelepanu ja vahendid selleks, et saavutada valitud poliitikavaldkondades kiiremini paremaid tulemusi, samas kui muudes valdkondades tegevus lõpetatakse või tehakse vähem.</p>	<p>Liikmesriigid jagavad võimu, vahendeid ja otsuste tegemist rohkem kõigis poliitikavaldkondades, tugevdatakse euroala ja ELi tasandi otsused viiakse kiiresti ellu.</p>

Kodanikega peetavad dialoogid

Alates Junckeri komisjoni ametiaja algusest kodanikega peetud dialoogide koguarv

194 000 osalejat

1,6 miljonit vaatajat veebis

Veebipõhine konsultatsioon

Üleeuroopaline mitmekeelne konsultatsioon

12 küsimust (valikvastustega ja omavastusküsimused)

Küsitlust toetav tegevus sotsiaalmeedias

87 000 osalejat

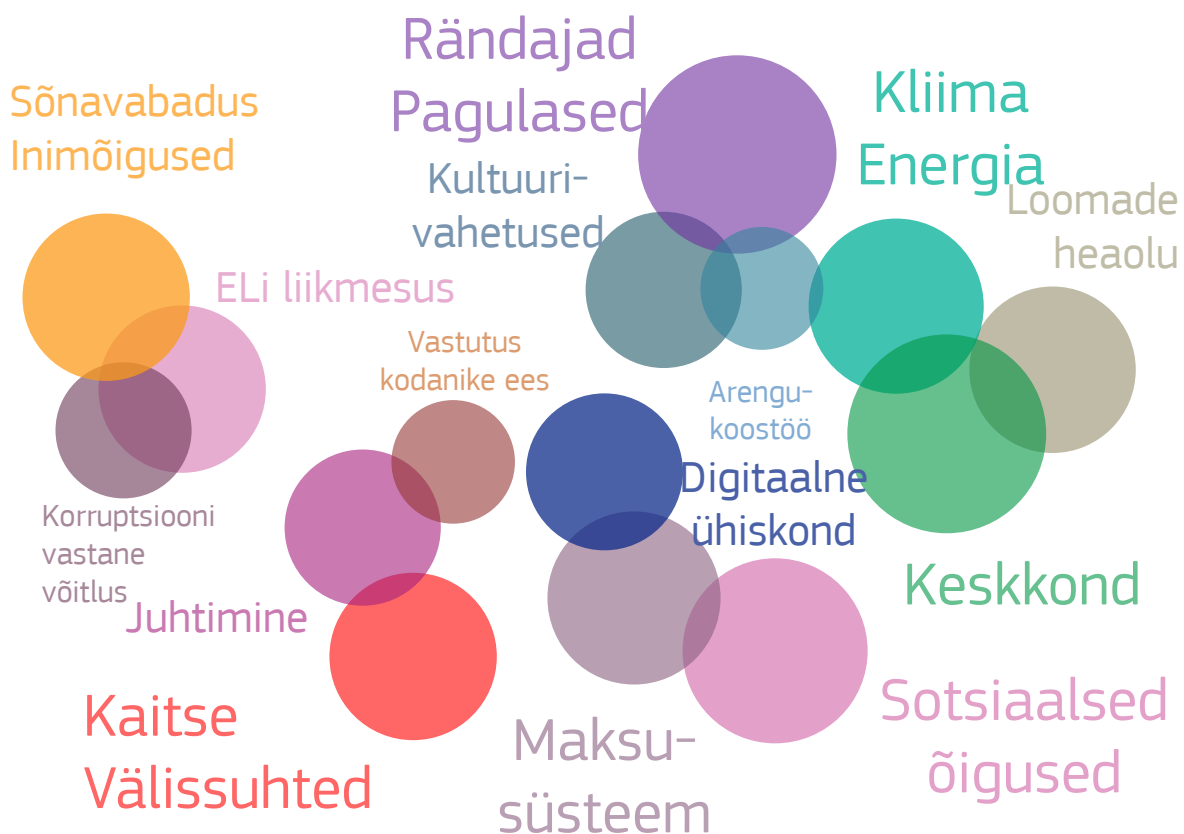
Üleskutse tagada Euroopa kiire areng

Kodanikega peetud dialoogide ja Euroopa tulevikku käsitleva veebipõhise konsultatsiooni tulemused ühtivad üldjoontes ja on kooskõlas liikmesriikide endi saadud tulemustega, kuigi kasutati mitmesuguseid eri meetodeid.

Üldiselt **tajuvad osalejad Euroopa Liitu pigem positiivselt**. Arvamusküsitluste tulemused on sarnased. Elanikkonda esindava valimi hulgas korraldatud Eurobaromeetri uuringu kohaselt toetab 62% eurooplastest oma riigi kuulumist Euroopa Liitu. See on kõrgeim näitaja viimase 27 aasta jooksul. Ainult 11% liidu liikmetest peavad seda halvaks ja ülejäänud jäävad neutraalsele seisukohale. Eurobaromeetri uuring näitab samuti, et 2014. aasta kevadest kuni 2018. aasta sügiseni suurenes usaldus Euroopa Liidu vastu 11 protsendipunkti võrra (31%-lt 42%-le). Usaldus võis suureneda tänu uuele lähenemisviisile, mis keskendub kodanike mureküsümisi lahendavatele Euroopa algatustele. Usaldus nii Euroopa Parlamendi kui ka Euroopa Komisjoni vastu suurenes 11 protsendipunkti võrra ning jõudis vastavalt 48%ni ja 43%ni. Samal ajavahemikul suurenes usaldus riigivalitsuste vastu 8 protsendipunkti võrra 32%ni.

Euroopa Liitu peetakse **õiguspäraseks** ja kõige tulemuslikumaks kohaks, kus lahendada **ülemaailmseid probleeme**. Kui veebipõhise konsultatsiooni käigus paluti vastajatel endil loetleda, millised Euroopa otsused paneksid neid tundma uhkust liitu kuulumise üle, siis mainiti **keskkonna ja kliima, rände ja pagulaste ning välisasjade ja kaitsevaldkonda**.

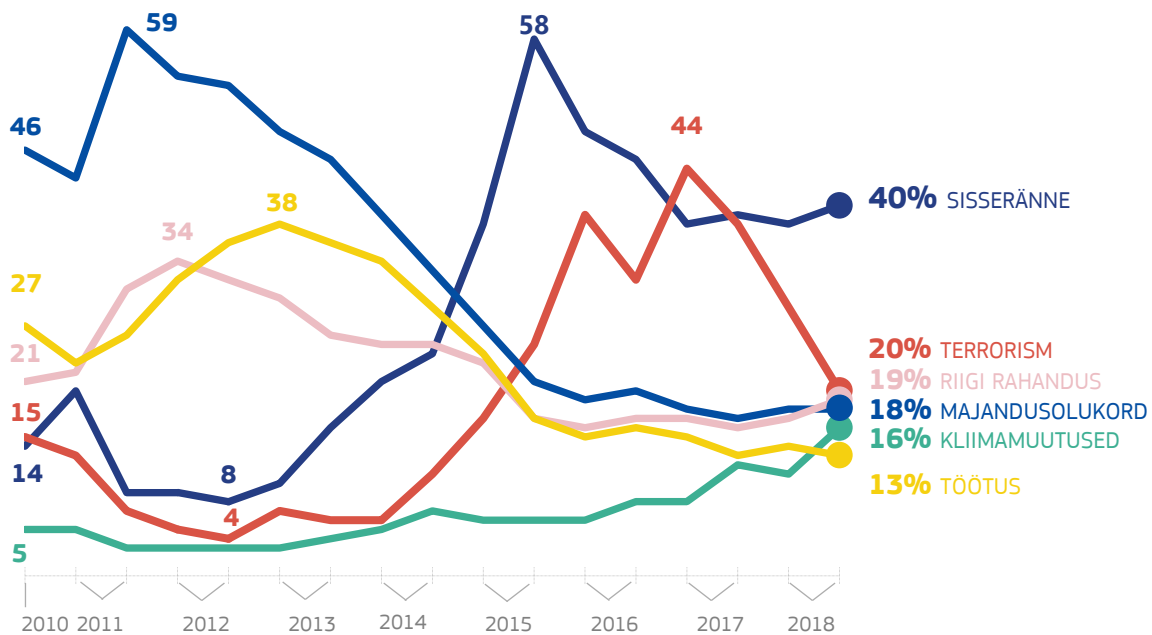

Veebipõhine konsultatsioon

**„Millised Euroopa tasandi otsused paneksid Teid tundma uhkust liitu kuulumise üle?“
(omavastusküsimus)**

Vastused on rühmitatud teemade kaupa, kasutades tekstikaeve meetodeid. Ringide suurus on proportsionaalne antud vastuste sagedusega ja nende suhteline asukoht kajastab teemade lähedust.

2018. aasta novembris korraldatud Eurobaromeetri standarduuring kinnitab, et kui vastajatel palutakse valida 14 vastusevariandi hulgast Euroopa kaks peamist probleemi, siis omistatakse suurt tähtsust ülemaailmsetele probleemidele. Jätkuvalt nimetatakse kõige sagedamini rännet, aga vähem kui 2015. aastal, kuna rände haldamine annab tulemusi. See on kooskõlas faktiga, et selle teema kohta on 2019. aastal kodanikega peetud dialoogide käigus esitatud vähem küsimusi. Teiseks prioriteediks on saanud terrorism. Esimest korda on kliimamuutused üks viiest enim nimetatud temast.

Eurobaromeetri standarduuring, 2018. aasta sügis
 „Millised on Teie hinnangul praegu ELi kaks kõige olulisemat probleemi?“
 (kuni kaks vastust 14 valikuvariandist)

Joonisel on märgitud ainult kuus kõige sagedamini valitud vastust.

Võttes arvesse, et Euroopa majandus on hakanud viimastel aastatel pärast taastumist kasvama, on **majandus- ja sotsiaalküsimused** vähem olulised kui Junckeri komisjoni ametiaja alguses. Kuid läbivateks teemadeks on jäänud vajadus digitaalsele arengule, teadusuuringutele ja innovatsioonile keskenduva **dünaamilise majanduse** ja stabiilse euroala järele ning selge soov tagada igakülgne **õiglus ja sotsiaalkaitse**.

Euroopat tajutakse väärtuspõhise maailmajaona, kus tuleb kaitsta õigusriigi põhimõtet ning tagada võitlus korruptsiooni vastu ja mittediskrimineerimine.

Viimastel kuudel on sagedamini arutatud Brexiti üle, aga kokkuvõttes olid dialoogidel ja veebipõhistel konsultatsioonidel osalejad peamiselt huvitatud EL 27 tuleviku üle arutamisest.

Kokkuvõttes sooviksid Euroopa tulevikku käsitleval arutelul osalenud, et Euroopa Liit keskenduks **teemadele, mis juba on Euroopa tegevuskavas kesksel kohal**, eelkõige Junckeri komisjoni kümnele poliitilisele prioriteedile. Kodanike ootusi kajastavad ka komisjoni panus strateegilisse tegevuskavasse ja komisjoni ettepanekud Euroopa Liidu pikaajalise eelarve kohta.

1. Euroopa, mis kaitseb

Euroopa tulevikku käsitlevas arutelus osalejad eeldavad üldjuhul, et Euroopa Liit tagab nende heaolu ja kaitseb nende **sotsiaalõigusi**. Osalejad nõuavad sageli suuremaid õigusi ning tõstatavad küsimusi soolise palgalõhe, vanemapuhkuse ja muude sotsiaalsete teemade, sealhulgas **tervishoiu** kohta. Paljud osalejad on mures suureneva ebavõrdsuse pärast ja kutsuvad üldjuhul üles **kaitsma kõige nõrgemaid** ühiskonna liikmeid, näiteks eakaid ja lihttöölisi.

Kaitse tagamise oluline osa on **tarbijate õigused**. Pidevalt mainitakse **toiduohutust** ja toiduainete kvaliteeti. Kodanikud eeldavad, et kaubanduslepingutega seatakse ranged nõuded, sealhulgas sotsiaal- ja keskkonnaküsimustes. Paljud on mures **maksustamise** pärast, mida nad peavad ebaõiglaseks ja millest saavad nende hinnangul kasu eelkõige suurettevõtted.

Ent vajadust kaitsvama Euroopa järele väljendatakse eelkõige seoses **kuritegevuse ja julgeolekuga**, keskendudes eriti terrorismile. Tihti nimetatakse ka korruptsioonivastast võitlust.

“ Selleks et kolmandate riikide tooteid saaks ELi tuua, peaksid need vastama samadele kvaliteedinõuetele.
Veebiosaleja Hispaaniast

On vaja vähendada sotsiaalseid ja eelarvelisi erinevusi, et kõrvaldada kõlvatu konkurents Euroopas.
Veebiosaleja Prantsusmaalt

EL peaks kaitsma vaesuses elavaid inimesi.
Kodanikega peetud dialoog Ljubljanas Sloveenias

”

- Alates Junckeri komisjoni ametiaja algusest on loodud rohkem kui 12,5 miljonit töökohta.
- Kaubanduslepingute üle peetavatel läbirääkimistel kaitseb Euroopa Komisjon tundlikke sektoreid ja ei tee ohutusnõuete osas kompromisse. Meie kaubanduspoliitika alus on inimõigused, töötajate õigused ja põhiõigused ning jätkusuutlikkus.
- Euroopa Liit on vahemikus 2014–2020 eraldanud Euroopa Sotsiaalfondi jaoks 86,4 miljardit eurot.
- Komisjoni ettepanekuga vaadata läbi töötajate lähetamise õigusnormid kehtestati samal töökohal võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõte.

2. Rändeprobleemidega tegelemine

Ränne paneb paljusid kodanikke jätkuvalt muretsema, aga viimastel kuudel on osalejad seda küsimust harvemini tõstatanud.

Arvamused lähevad lahku, mis kajastab eurooplaste mitmekesiseid seisukohti rände- ja varjupaigaküsimustes. Paljud osalejad kutsuvad üles lõpetama **ebaseaduslikku rännet** või saatma tagasi rändajad, kellel puudub õigus ELis viibida.

Paljud kutsuvad Euroopa Liitu olema külalislahkem või võtma meetmeid, et lõpetada **inimeste hukkumine** Vahemerel. Samuti arutatakse rändajate **integreerimist** ning **koostööd** ELi mittekuuluvate ja eelkõige Aafrika riikidega. Paljud osalejad kutsuvad ELi riike olema **solidaarsed** või rõhutavad vajadust ühtlustatud maismaa- ja merepiiri valve järele. Paljud dialoogides osalejad on mures nende küsimustega manipuleerimise või nende ülelihtsustamise pärast.

“ Väljaspool Euroopat elab inimesi, kes vajavad abi, kuna nende riigis on sõda või kuna nad nälgivad. Me saame neid aidata.
Veebiosaleja Austriast

Lisaks pagulastele on ka inimesi, kes põgenevad teistest maailma piirkondadest vaesuse tõttu. Kas EL teeb nende riikidega koostööd, et aidata neil areneda?
Kodanikega peetud dialoog Msidas Maltal

Tuleb luua maismaa- ja merepiiri ühise haldamise ja kaitse Euroopa poliitika ja see rakendada.
Veebiosaleja Küproselt

”

- Ebaseaduslik sisenemine Euroopa Liitu on uuesti langenud kriisieelsele tasemele.
- Euroopa Liidu operatsioonide käigus on alates 2015. aastast aidatud päästa üle 730 000 inimese.
- Euroopa piiri- ja rannikuvalve on lähetanud liikmesriikidesse ligikaudu 900 piirivalveametnikku, kelle ülesanne on suurendada liikmesriikide võimekust. Selle koosseisu võidakse tulevikus suurendada kuni 10 000 piirivalveametnikuni.
- Euroopa Liit rahastab kolmandates riikides programme, mille abil tegeletakse ebaseadusliku rände algpõhjustega.

3. Dünaamiline majandus

Euroopa tulevikku käsitlevas arutelus osalejad on üha rohkem huvitatud uutest suundumustest, mis kujundavad tuleviku majandust. Paljud neist on mures selle pärast, kuidas Euroopa tervikuna ja eurooplased kohanevad **dünaamilise** majandusega.

Hulk küsimusi käsitleb **digitaalrajandust ja selle mõju** oskuste omandamisele, töökohtade loomisele ja isikuandmete kaitsele ning paljud osalejad soovivad, et reguleeritaks digitaalse turu suurte osalejate tugevat positsiooni. Arutelus osalejad pööravad suurt tähelepanu ka tehisintellektile ja robotikale ning soovivad, et Euroopa kasutaks tekkivaid võimalusi ja ohjaks võimalikke riske.

Teine populaarne teema on **ringrajandus** ja sellest saadav võimalik kasu.

Sageli käsitletakse vajadust esmatähtsustada ja soodustada **teadusuuringuid ja innovatsiooni** ning võimalusi, kuidas parandada juurdepääsu **rahastamisele ja investeringutele**, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks. Piirkondades käsitletakse eelkõige Euroopa Liidu eelarvest saadavat kasu.

Vaba liikumist Euroopa Liidus peetakse laialdaselt eeliseks majanduse ja kodanike endi jaoks. **Eurot, ühtset turgu ja rahvusvahelist kaubandust** peetakse üldiselt ettevõtete ja tarbijate jaoks võimaluste allikaks, kuigi mõni kardab, et liitu võidakse importida halva kvaliteediga tooteid.

Peame investeerima teadusuuringutesse ja innovatsiooni ning haridusse.
Veebiosaleja Saksamaalt

Millal jõuavad Euroopa Liidu ettevõtted maailma digitaalvaldkonna juhtide hulka?
Kodanikega peetud dialoog Luxembourgis Luksemburgis

Peaksime kaotama maapiirkondade ja suurlinnade erinevused kiire interneti tagamise puhul.
Kodanikega peetud dialoog Jasinkas Poolas

- Euroopa Liidu majandus on nüüdseks kasvanud kuus aastat järjest.
- 2014. aasta novembris käivitatud Junckeri kava on kaasa toonud 400 miljardi euro ulatuses täiendavaid investeringuid, millest on kasu saanud peaaegu miljon väikest ja keskmise suurusega ettevõtjat.
- Euroopa Komisjon teeb ettepaneku suurendada teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavaid investeringuid järgmises pikaajalises eelarves 50% võrra.
- Euroopa Liidu strateegiline eesmärk on töötada välja digitaalrajandus.

4. Võitlus kliimamuutuste vastu ja keskkonnakaitse

Kliimamuutused ja keskkonnakaitse on üha olulisemad probleemid.

Üldiselt ei kahtle eurooplased eriti või üldse selles, et kliimamuutused on vähemalt osaliselt tingitud **inimtegevusest**. Kodanikega peetud dialoogides osalenud ei soovi teada mitte ainult seda, mida teeb Euroopa Liit selle ülemaailmse probleemi lahendamiseks, vaid ka seda, kuidas nad ise saavad kaasa aidata.

Kodanike jaoks on väga olulised **kasvuhoonegaaside heitkoguste** vähendamise kavad. Kuigi vastajad olid tõsiselt mures, olid nad ka lootusrikkad **taastuenergia** arendamise, rohemajandusse tehtavate investeeringute ja **innovatsiooni** abil toimuva keskkonnakaitse suhtes.

Kodanikega peetud dialoogide ajal tõstatati palju küsimusi **jäätmekäitluse** (eelkõige **plasti**), **pestitsiidide** ning elurikkuse ja **loomade heaolu** kohta.

“

Kliimamuutustevastane võitlus peaks saama avaliku sektori poliitika peamiseks prioriteediks. Kodanikega peetud dialoog Lissabonis Portugalis

EL peaks tõsiselt tegutsema meie ookeanide kaitse nimel.

Kodanikega peetud dialoog Nikosias Küprosel

Tuleks kõrvaldada inimeste tervist kahjustavad keemiatooted.

Veebiosaleja Horvaatiast

”

- Euroopa Liit on ainus suur majandusjõud, mis on sätestanud Pariisi kliimakokkuleppe lubadused täielikult siduvates õigusaktides.
- Vahemikus 1990–2016 vähendati kasvuhoonegaaside heitkoguseid 22% võrra ja liidu majandus kasvas samas ajavahemikus 54%.
- Euroopa Komisjon tutvustas maailma esimest terviklikku plastistrateegiat ja esitas konkreetsed meetmed oluliste ühekordselt kasutatavate plasttoodete keelustamiseks.
- Komisjon piirab kokku puudet vähki põhjustavate kemikaalidega töökohal. See aitab päästa järgmise 50 aasta jooksul rohkem kui 100 000 inimest.

5. Väärtuste Euroopa

Paljude osalejate jaoks on jätkuvalt olulised Euroopa **väärtused ja identiteet**. Euroopa Liitu peetakse üldiselt rahuprojektiks ning **vabadusel** ja **põhiõigustel** rajanevaks alaks. Paljud osalejad on mures **korruptsiooni** ja **õigusriigi** seisukorra pärast teatavates liikmesriikides ning kutsuvad Euroopa Liitu tegutsema.

Samuti peetakse järjepidevalt väga oluliseks **solidaarsuse** põhimõtet. Euroopa ühiskonna põhisambana nähakse **soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist**.

Kuigi **usaldus Euroopa Liidu institutsioonide vastu** on alates 2014. aastast suurenenud, tajuvad paljud osalejaid ELi institutsioone jätkuvalt liiga **kaugetena** ning ootavad neilt suuremat tõhusust ja läbipaistvust.

Mõni osaleja nõuab, et võetaks meetmeid, mis toovad Euroopa Liidu **kodanikele lähemale**. See hõlmab lisaks kultuurivahetustele, teiste keelte õppele ja Euroopa õppele **koolis** ka Euroopa sümboleid, näiteks lippu ja Euroopa päeva.

Mõni kuu enne Euroopa Parlamendi valimisi olid mõningad osalejad mures, et **väärinfo** võib õõnestada demokraatlikku protsessi. Kodanikud tahaksid rohkem teavet liidu kohta, et **otsuseid** paremini mõista ja **mõjutada**.

“ Seksuaalväheemustel on õigus turvalisele ja vägivallavabale elule.
Veebiosaleja Hispaaniast

Väljastpoolt lähtuvad inforünded, näiteks sotsiaalmeedia libakontod ja internetitrollid, peaksid olema küsimused, millega tegelevad valitsused, ELi institutsioonid ja kõik kodanikud.
Kodanikega peetud dialoog Tallinnas Eestis

Räägime liiga palju võõrdunud ja kaugest EList. Kuid meie ise olemegi EL ja kui me ei osale, kui me ei võta osa poliitikast ja aruteludest, siis me ei saa loota, et EL tuleb meile lähemale.
Kodanikega peetud dialoog Ljubljanas Sloveenias

”

- Euroopa Liit on üks maailma juhtivaid piirkondi diskrimineerimisvastase võitluse ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas.
- Uue Euroopa Komisjoni liikmete käitumisjuhendiga on tagatud kõrgeimal tasemel eetilised nõuded ametnikele Euroopas ja sellest väljaspool.
- 2018. aasta mais jõustunud andmekaitsenormide reform on suur samm edasi kodanike põhiõiguste tugevdamise suunas digitaalajastul.
- Valimiskampaaniate läbipaistvuse suurendamiseks on vastu võetud uued õigusnormid ja normide mittejärgimise eest võidakse karistada.

6. Noorema põlvkonna väljavaated

Kodanikega peetavates dialoogides osaleb palju üliõpilasi ja noori. Nad nõuavad, et nad saaksid rohkem mõjutada poliitikakujundamist, eelkõige võttes arvesse noorte hiljutist aktiivsemat osalemist kliimamuutustega seotud küsimustes.

Kodanikud soovivad mõjuvõimu näiteks **liikuvuse, hariduse** ja vahetusprogrammide valdkonnas. Näitena mainitakse pidevalt just **Erasmuse programmi** ja paljud osalejad soovivad, et sellele eraldataks suurem eelarve. **Töötus** on noortele jätkuvalt suur probleem ja paljude hinnangul on Euroopa Liidul määrav osa, et aidata kohandada pakutavat koolitust uute suundumustega, näiteks digitaalmajandusega.

Lisaks ettepanekutele ühtse õppekava ja diplomite vastastikuse tunnustamise kohta näevad paljud **koole** kohana, kus tuleks õpetada Euroopa mõtteviisi ja kus noor põlvkond saaks tutvuda Euroopa **ühiste väärtustega**.

“ Tuleb arendada koolide vahetusprogramme, mis põhinevad ühistel tööprojektidel, kasutades sellised tehnoloogiaid nagu virtuaalsed klassiruumid. Seeläbi oleks võimalik avastada uusi töömeetodeid ja õppida tundma teisi kultuure.

Veebiosaleja Prantsusmaalt

Tuleb võtta kasutusele kodanikuõppe kursus, milles käsitletak peamisi moraalseid põhimõtteid, sallivust ning ELi, riikliku ja kohaliku tasandi valitsemistavasid.

Veebiosaleja Iirimaa

”

- Erasmuse programm on juba andnud rohkem kui 9 miljonile inimesele võimaluse õppida, saada koolitust, reisida, hakata vabatahtlikuks või saada kogemusi välismaal. Komisjon teeb ettepaneku kahekordistada programmi eelarve 30 miljardi euron ajavahemikus 2021–2027.
- Pärast komisjoni esitatud ettepanekuid on liikmesriigid võtnud kohustuse edendada diplomite vastastikust tunnustamist, et suurendada selliseid võtmepädevusi nagu ettevõtlus- ja digitaaloskused, ning tugevdada kaasavat haridust, Euroopa jagatud väärtuste edendamist ning õpetamise Euroopa mõõdet.
- Noorte tööhõive algatus, mille eelarve aastateks 2014–2020 on peaaegu 9 miljardit eurot, toetab mitteõppivaid ja -töötavaid noori, kellel ei ole õnnestunud minna õppima ega tööle.

7. Euroopa positsiooni tugevdamine maailmas

Paljud kodanikud nõuavad Euroopa Liidu välistegevuse suuremat koordineerimist ja tugevdamist. Nad soovivad näha nii ühist **välispoliitikat** kui ka ühist **kaitsepoliitikat**. Mainitakse teadusuuringute ja innovatsiooni ressursside koondamist ning on ka neid, kes soovivad isegi luua Euroopa sõjaväe.

Euroopa Liitu võrreldakse sageli ülejäänud maailmaga ning aruteludes osalejad kiidavad liidu rolli rahvusvahelisel areenil. 2018. aasta novembris korraldatud Eurobaromeetri uuringule vastajatest 76% hinnangul on Euroopa Liit turvaline koht heitlikus maailmas.

Osalejad nimetavad sageli **muid globaalseid jõudusid**, näiteks Venemaad, Hiinat ja Ameerika Ühendriike, mõnikord ka seetõttu, et ollakse mures **küberturvalisuse** või **kaubanduse** pärast. Dialoogides osalejate selge soov on, et Euroopal oleks ülemaailmses geopoliitikas sama tugev roll kui teistel ja et tegutsetaks põhimõttekindlalt. Paljud räägivad vajadusest **nn ühise hääle** järele ja teised teevad ettepaneku ühtlustada välispoliitika.

“ Soovin, et EL suudaks üksmeelselt esindada solidaarsust, kultuurilist mitmekesisust, õigusriski ja keskkonnakaitset. Veebiosaleja Prantsusmaalt

Kui Euroopa Liit ühtlustab kaitse- ja välispoliitika eesmärgid, siis saavutab ta oma majanduslikule jõule vastava poliitilise läbirääkimispositsiooni. Veebiosaleja Ungarist

Selleks et raha kokku hoida ja seda tõhusamalt kasutada, tuleb kehtestada Euroopa kaitsetööstuses ühtsed tehnilised standardid. Reaalajas dialoog Facebook Live'is

”

- Euroopa Liit on usaldusväärne partner reeglitepõhise rahvusvahelise korra kaitsmisel.
- Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide arvel on üle poole maailma arengukoostööst. ELi humanitaarabi jõuab igal aastal üle 120 miljoni inimeseni.
- Euroopa Liidul on praegu maailma eri paigus 16 sõjalist ja tsiviilmissiooni.
- Euroopa Komisjon on võtnud vastu tööprogramme, millega kaasrahastatakse ühiseid kaitsetööstuse projekte aastatel 2019–2020. Komisjon on teinud ettepaneku eraldada järgmisest pikaajalisest ELi eelarvest 13 miljardit eurot Euroopa Kaitsefondile.

Kodanike kaasamine ja poliitikakujundamine

Euroopa kodanikud on kiiresti muutavas maailmas teadlikud Euroopa ees seisvatest ülemaailmsetest probleemidest, aga ka Euroopa võimalustest.

Nad ootavad Euroopa Liidult palju. Liit peaks koos liikmesriikidega kaitsma oma väärtusi ja kodanikke ning võtma sõna rahvusvahelisel areenil. Euroopa Komisjon on juba võtnud nende mured oma tegevuse aluseks.

Arutelu on näidanud, et osalejad saavad olla muutuste esirinnas: nad on huvitatud ring- ja digitaalmajandusest ning demokraatliku osalemise uutest meetoditest.

Kodanikud soovivad konkurentsivõimelist, õiglast ja kaitsvat Euroopat, mis täidab maailmas täielikult oma rolli, eelkõige kliimamuutustevastase võitluse ja keskkonnakaitse valdkonnas. Komisjoni praegune koosseis on üleskutset tagada Euroopa kiire areng arvestanud alates 2014. aastast tehtud algatustes ja esitades oma seisukohad strateegilise tegevuskava jaoks, mille Euroopa juhid võtavad vastu 2019. aasta juunis.

Euroopa tulevikku käsitlev arutelu on näidanud, kui innukalt paljud kodanikud arvamust avaldavad ning poliitilises protsessis aktiivsemalt osalevad. Selleks on neil võimalik kasutada arvukalt vahendeid, sealhulgas avalikud konsultatsioonid ja Euroopa kodanikualgatused. Kõigi häälte kuulda võtmises on oma osa ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteel ning Regioonide Komiteel. Dialoogide ja konsultatsioonide korraldamine on kõigi Euroopa, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi institutsioonide, aga ka kodanikuühiskonna kohus. Esindusdemokraatia on asendamatu, aga see võib uute kodanike kaasamise vormide väljatöötamisest ainult kasu saada.

AVALDAGE ARVAMUST!

Teil on võimalus osaleda arutelus Euroopa tuleviku teemal.

https://ec.europa.eu/commission/future-europe_et

Komisjon ei vastuta selle väljaande taaskasutamisest tekkivate tagajärgede eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2019

© Euroopa Liit, 2017 Teabe taaskasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamine on reguleeritud komisjoni otsusega 2011/833/EL (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Euroopa Liidu autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

AUTORIÕIGUSED

Fotod © Euroopa Liit, kui ei ole märgitud teisiti.

